

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Μαρτίου 2017¹

«Προδικαστική παραπομπή — Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών — Οδηγία 2002/22/ΕΚ — Άρθρο 25, παράγραφος 2 — Υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών — Οδηγία 2002/58/ΕΚ — Άρθρο 12 — Κατάλογοι συνδρομητών — Διάθεση προσωπικών δεδομένων των συνδρομητών, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων συνδρομητών — Συγκατάθεση του συνδρομητή — Διαφορετική μεταχείριση ανάλογα με το κράτος μέλος εντός του οποίου παρέχονται οι διαθέσιμες στο κοινό τηλεφωνικές υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου και οι κατάλογοι συνδρομητών — Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων»

Στην υπόθεση C-536/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το College van Beroep voor het bedrijfsleven (διοικητικό δικαστήριο αρμόδιο για οικονομικές υποθέσεις, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 3ης Ιουλίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Οκτωβρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Tele2 (Netherlands) BV,

Ziggo BV,

Vodafone Libertel BV

κατά

Autoriteit Consument en Markt (ACM),

παρισταμένης της:

European Directory Assistance NV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič, πρόεδρο τμήματος, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader και E. Jarašiusas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: R. Schiano, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Οκτωβρίου 2016,

¹ — Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Tele2 (Netherlands) BV, εκπροσωπούμενη από τους Q. R. Kroes και P. F. Reker, advocaten,
- η Ziggo BV, εκπροσωπούμενη από τους W. Knibbeler και N. Lorjé, advocaten,
- η Vodafone Libertel BV, εκπροσωπούμενη από τον H. P. Wiersema, advocaat,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. de Ree και M. Bulterman, καθώς και από τον J. Langer,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους H. Kranenborg και G. Braun, καθώς και από την L. Nicolae,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Νοεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 2, της οδηγίας 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) (ΕΕ 2002, L 108, σ. 51), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 337, σ. 11) (στο εξής: οδηγία καθολικής υπηρεσίας).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των ολλανδικών εταιριών Tele2 (Netherlands) BV, Ziggo BV και Vodafone Libertel BV και της Autoriteit Consument en Markt (ACM) (Αρχής για την προστασία των καταναλωτών και της αγοράς) σχετικά με απόφαση της αρχής αυτής στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των ως άνω επιχειρήσεων και της εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος επιχειρήσεως European Directory Assistance NV (στο εξής: EDA) με αντικείμενο τη διάθεση στην επιχείρηση αυτή δεδομένων των συνδρομητών τους, στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων συνδρομητών στις Κάτω Χώρες και/ή σε άλλα κράτη μέλη.

Το νομικό πλαίσιο

Δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία καθολικής υπηρεσίας

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11 και 35 της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας έχουν ως εξής:

«(11) [...] Η οδηγία 97/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα [(ΕΕ 1998, L 24, σ. 1)], προστατεύει το δικαίωμα της ζωής των συνδρομητών όσον αφορά τη συμπερίληψη των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν σε δημόσιο κατάλογο συνδρομητών.

[...]

(35) Η παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων είναι ήδη ανοικτή στον ανταγωνισμό. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας συμπληρώνουν τις διατάξεις της οδηγίας 97/66/EK και παρέχουν στους συνδρομητές το δικαίωμα αναγραφής των προσωπικών τους δεδομένων σε έντυπο ή σε ηλεκτρονικό κατάλογο. Όλοι οι φορείς παροχής υπηρεσιών που διαθέτουν αριθμούς τηλεφώνου στους συνδρομητές τους, υποχρεούνται να διαθέτουν τις σχετικές πληροφορίες κατά τρόπο δίκαιο, κοστοστρεφή και αμερόληπτο.»

- 4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Στο πλαίσιο της οδηγίας 2002/21/EK [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) (ΕΕ 2002, L 108, σ. 33)], η παρούσα οδηγία αφορά την παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στους τελικούς χρήστες. Σκοπός είναι να εξασφαλισθεί η διάθεση, σε ολόκληρη την [Ευρωπαϊκή Ένωση], διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καλής ποιότητας μέσω πραγματικού ανταγωνισμού και επιλογών, καθώς και να αντιμετωπιστούν οι περιπτώσεις όπου οι ανάγκες των τελικών χρηστών δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από την αγορά. [...]»

- 5 Το κεφάλαιο II της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας αφορά τις υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας. Στο κεφάλαιο αυτό, το άρθρο 5, με τίτλο «Υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου και καταλόγοι», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι:

- α) διατίθεται στους τελικούς χρήστες ένας τουλάχιστον πλήρης κατάλογος συνδρομητών, σε εγκεκριμένη από την αρμόδια αρχή μορφή, είτε έντυπη είτε ηλεκτρονική είτε σε αμφότερες τις μορφές, ο οποίος ενημερώνεται τακτικά, τουλάχιστον μια φορά ετησίως·
- β) διατίθεται σε όλους τους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών κοινοχρήστων τηλεφώνων, τουλάχιστον μία πλήρη[ς] τηλεφωνική υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου.

2. Οι καταλόγοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 12 της οδηγίας 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές τηλεπικοινωνίες) [(ΕΕ 2002, L 201, σ. 37), όλους τους συνδρομητές των διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών υπηρεσιών.

[...]»

- 6 Το κεφάλαιο IV της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας αφορά τα συμφέροντα και τα δικαιώματα του τελικού χρήστη. Στο κεφάλαιο αυτό, το άρθρο 25, με τίτλο «Υπηρεσίες πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν το δικαίωμα των συνδρομητών των διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών υπηρεσιών, να καταχωρίζονται τα στοιχεία τους στο διαθέσιμο στο κοινό κατάλογο, που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) και τα στοιχεία αυτά να διατίθενται σε παρόχους υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου ή/και σε καταλόγους σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όλες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές, ικανοποιούν κάθε εύλογο αίτημα για τη διάθεση, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων, των σχετικών πληροφοριών σε συμφωνημένη μορφή και κατά τρόπο δίκαιο, αντικειμενικό, κοστοστρεφή και αμερόληπτο.

[...]

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του [...] δικαίου [της Ένωσης] για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, και ιδίως του άρθρου 12 της οδηγίας [2002/58].»

Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

7 Η αιτιολογική σκέψη 39 της οδηγίας 2002/58, όπως η οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136 (στο εξής: οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), έχει ως εξής:

«(39) Η υποχρέωση ενημέρωσης των συνδρομητών σχετικά με τον ή τους σκοπούς των δημοσίων καταλόγων, στους οποίους πρόκειται να περιληφθούν τα στοιχεία ταυτότητάς τους, πρέπει να επιβάλλεται στο μέρος που συλλέγει τα στοιχεία για τον σκοπό αυτό. Όταν τα δεδομένα μπορούν να διαβιβασθούν σε έναν ή περισσότερους τρίτους, ο συνδρομητής θα πρέπει να ενημερώνεται για αυτή τη δυνατότητα και για τον παραλήπτη ή για τις κατηγορίες των πιθανών παραληπτών. Η τυχόν διαβίβαση θα πρέπει να τελεί υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για λόγους άλλους από εκείνους, για τους οποίους συλλέχθηκαν. Εάν το μέρος που συλλέγει τα στοιχεία από τον συνδρομητή ή κάποιος τρίτος, στον οποίο έχουν διαβιβαστεί τα στοιχεία, επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει για κάποιον επιπλέον σκοπό, τότε είτε το μέρος αυτό είτε ο τρίτος πρέπει να ζητούν εκ νέου τη συγκατάθεση του συνδρομητή.»

8 Το άρθρο 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, με τίτλο «Πεδίο εφαρμογής και στόχος», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία προβλέπει την εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και την εμπιστευτικότητα, όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και των εξοπλισμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην [Ένωση].»

9 Το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Τηλεφωνικοί κατάλογοι συνδρομητών», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι συνδρομητές ενημερώνονται, ατελώς και πριν περιληφθούν στον κατάλογο, σχετικά με τους σκοπούς έντυπων ή ηλεκτρονικών καταλόγων συνδρομητών που διατίθενται στο κοινό ή μπορεί να αποκτηθούν μέσω υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου, στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται τα προσωπικά τους δεδομένα, καθώς και σχετικά με τις περαιτέρω δυνατότητες χρήσης που βασίζονται σε λειτουργίες αναζήτησης ενσωματωμένες σε ηλεκτρονικές εκδόσεις του καταλόγου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι συνδρομητές να έχουν την ευκαιρία να καθορίζουν εάν και ποια από τα προσωπικά τους δεδομένα θα περιλαμβάνονται σε δημόσιους καταλόγους, στο βαθμό που τα εν λόγω στοιχεία είναι συναφή με τους σκοπούς του καταλόγου όπως καθορίζεται από τον φορέα

παροχής του καταλόγου, και να επαληθεύουν, να διορθώνουν ή να αποσύρουν τα εν λόγω δεδομένα. Η μη εγγραφή, η επαλήθευση, η διόρθωση ή η απόσυρση των προσωπικών δεδομένων από το δημόσιο κατάλογο συνδρομητών γίνεται ατελώς.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν να ζητείται η πρόσθετη συγκατάθεση των συνδρομητών για οποιοδήποτε άλλο σκοπό δημόσιου καταλόγου, εκτός της έρευνας των στοιχείων επαφής προσώπων βάσει του ονόματός τους και, εάν απαιτείται, ενός ελάχιστου αριθμού άλλων στοιχείων ταυτότητας.

[...]»

Το ολλανδικό δίκαιο

- 10 Κατά το άρθρο 1.1, στοιχείο ε, του Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen (διατάγματος για την καθολική υπηρεσία και τα συμφέροντα των τελικών χρηστών), της 7ης Μαΐου 2004 (*Stb.* 2004, αριθ. 203, στο εξής: *Bude*):

«[Ω]ς τυποποιημένη υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου νοείται μια διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου με την οποία αναζητούνται αριθμοί τηλεφώνου μόνο βάσει στοιχείων που αφορούν το όνομα σε συνδυασμό με στοιχεία που αφορούν τη διεύθυνση, τον αριθμό οικίας, τον ταχυδρομικό κώδικα ή τον τόπο κατοικίας του συνδρομητή.»

- 11 Το άρθρο 3.1 του *Bude* έχει ως εξής:

«Πάροχος ο οποίος χορηγεί αριθμούς τηλεφώνου οφείλει να ικανοποιεί κάθε εύλογο αίτημα για τη διάθεση, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων, των σχετικών πληροφοριών σε συμφωνημένη μορφή και κατά τρόπο δίκαιο, αντικειμενικό, κοστοστρεφή και αμερόληπτο.»

- 12 Κατά το άρθρο 3.2 του *Bude*:

«1. Πάροχος διαθέσιμης στο κοινό τηλεφωνικής υπηρεσίας, ο οποίος πριν ή κατά τη σύναψη συμβάσεως με χρήστη ζητεί από αυτόν το όνομά και τη διεύθυνσή του (οδό και αριθμό, ταχυδρομικό κώδικα και τόπο κατοικίας), πρέπει επίσης να ζητήσει τη συγκατάθεσή του για την καταχώριση αυτού του είδους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του χορηγηθέντος αριθμού τηλεφώνου σε κάθε τυποποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο και σε κάθε αρχείο συνδρομητών το οποίο χρησιμοποιείται για τυποποιημένη υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου. Η συγκατάθεση στην οποία αναφέρεται η προηγούμενη περίοδος ζητείται χωριστά για κάθε είδος δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Η παρασχεθείσα συγκατάθεση συνιστά σχετική πληροφορία κατά την έννοια του άρθρου 3.1.

3. Πάροχος διαθέσιμης στο κοινό τηλεφωνικής υπηρεσίας, ο οποίος ζητεί επίσης συγκατάθεση για την καταχώριση σε τηλεφωνικό κατάλογο άλλον από τον τυποποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο ή σε αρχείο συνδρομητών που δεν χρησιμοποιείται αποκλειστικώς για την τυποποιημένη υπηρεσία πληροφοριών σχετικά με τους συνδρομητές, μεριμνά ώστε ο τρόπος με τον οποίο και η μορφή υπό την οποία ζητείται η συγκατάθεση της παραγράφου 1 να είναι τουλάχιστον ισοδύναμοι με τον τρόπο με τον οποίο και με τη μορφή υπό την οποία ζητείται η αρχική συγκατάθεση της παρούσας παραγράφου.»

- 13 Το άρθρο 11.6 του Telecommunicatiewet (νόμου περί τηλεπικοινωνιών), της 19ης Οκτωβρίου 1998 (Stb. 1998, αριθ. 610), ορίζει τα εξής:

«1. Ο εκδότης διαθέσιμος στο κοινό καταλόγου συνδρομητών ή ο παρέχων διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου ενημερώνει ατελώς τους συνδρομητές, πριν την καταχώριση των προσωπικών δεδομένων που τους αφορούν στον κατάλογο συνδρομητών ή στο αρχείο συνδρομητών που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου:

- a) σχετικά με τη χρήση για την οποία προορίζεται ο συγκεκριμένος κατάλογος συνδρομητών ή η συγκεκριμένη υπηρεσία πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου και, εάν πρόκειται για ηλεκτρονική μορφή του καταλόγου συνδρομητών, σχετικά με τις δυνατότητες χρήσεως του βάσει των ενσωματωμένων σε αυτόν λειτουργιών αναζητήσεως, και
- b) σχετικά με το είδος των προσωπικών δεδομένων που ενδέχεται να περιλαμβάνει ο συγκεκριμένος κατάλογος συνδρομητών ή η συγκεκριμένη υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου, λαμβανομένης υπόψη της χρήσεως για την οποία προορίζονται.

2. Τα προσωπικά δεδομένα του συνδρομητή καταχωρίζονται σε διαθέσιμους στο κοινό καταλόγους συνδρομητών και σε αρχείο συνδρομητών που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου μόνον εφόσον αυτός έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, η δε καταχώριση περιορίζεται μόνο στα δεδομένα που παρέσχε προς τον σκοπό αυτόν ο συνδρομητής. Η μη καταχώριση σε κατάλογο συνδρομητών ή σε αρχείο συνδρομητών που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου γίνεται ατελώς.

3. Εφόσον η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται σε διαθέσιμο στο κοινό κατάλογο συνδρομητών και στο αρχείο συνδρομητών που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου έχει σκοπό άλλον πλην της δυνατότητας αναζητήσεως τηλεφωνικών αριθμών βάσει δεδομένων σχετικά με το όνομα που συνδυάζονται με δεδομένα σχετικά με τον συνδρομητή, όπως η οδός, ο αριθμός, ο ταχυδρομικός κώδικας και ο τόπος, απαιτείται χωριστή συγκατάθεση του συνδρομητή για κάθε άλλον από αυτούς τους σκοπούς επεξεργασίας.

4. Οι συνδρομητές έχουν δικαίωμα να επαληθεύουν, να διορθώνουν ή να αποσύρουν, ατελώς, τα προσωπικά δεδομένα που τους αφορούν και είναι καταχωρισμένα σε διαθέσιμο στο κοινό κατάλογο συνδρομητών και στο αρχείο συνδρομητών που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 14 Η EDA είναι βελγική εταιρία η οποία προσφέρει υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών, διαθέσιμες από το βελγικό έδαφος. Η εταιρία αυτή ζήτησε από τις επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές στις Κάτω Χώρες (στο εξής: ολλανδικές επιχειρήσεις) να θέσουν στη διάθεσή της τα δεδομένα των συνδρομητών τους. Κατόπιν της αρνήσεως των επιχειρήσεων αυτών να της παράσχουν τα ζητηθέντα δεδομένα, η EDA υπέβαλε, στις 18 Ιανουαρίου 2012, ενώπιον της ACM αίτηση διακανονισμού της διαφοράς.
- 15 Με αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2013, η ACM αποφάνθηκε, ως εθνική ρυθμιστική αρχή, επί της αιτήσεως της EDA, λαμβάνοντας τα ακόλουθα μέτρα. Πρώτον, η EDA μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 3.1 του Bude, εφόσον χρησιμοποιεί τους αριθμούς που τίθενται στη διάθεσή της και τις συναφείς πληροφορίες για να διαθέσει στην αγορά τυποποιημένη υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου συνδρομητών. Δεύτερον, οι ολλανδικές επιχειρήσεις πρέπει να θέσουν τα βασικά στοιχεία (όνομα, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου) των συνδρομητών τους στη διάθεση της EDA υπό όρους δίκαιους, αντικειμενικούς, κοστοστρεφείς και μη ενέχοντες διακρίσεις. Τρίτον, οι ολλανδικές επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίσουν εντός εύλογης προθεσμίας ότι συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 3.2 του

Bude η συγκατάθεση την οποία αυτές ζητούν από τους συνδρομητές τους, κατά τη σύναψη της συμβάσεως, για την καταχώριση των δεδομένων που τους αφορούν σε κάθε τυποποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο και σε κάθε αρχείο συνδρομητών το οποίο χρησιμοποιείται για υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου.

- 16 Οι ολλανδικές επιχειρήσεις άσκησαν προσφυγή κατά των ως άνω αποφάσεων της ACM ενώπιον του College van Beroep voor het bedrijfsleven (διοικητικού δικαστηρίου αρμόδιου για οικονομικές υποθέσεις, Κάτω Χώρες).
- 17 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, κατά πρώτον, ότι, δεδομένου ότι το άρθρο 3.1 του Bude μεταφέρει στο ολλανδικό δίκαιο το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας, πρέπει να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής προκειμένου να επιλυθεί το εριζόμενο μεταξύ των διαδικών της κύριας δίκης ζήτημα αν το εν λόγω άρθρο 3.1 επιβάλλει στις ολλανδικές επιχειρήσεις την υποχρέωση να θέσουν στη διάθεση της EDA τα δεδομένα των συνδρομητών τους παρά το γεγονός ότι η εταιρία αυτή δεν είναι εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ως προς το ζήτημα αυτό ότι η ερμηνεία που δόθηκε στο άρθρο 25, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας με την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), δεν αφορά τη διασυνοριακή διάθεση δεδομένων και δεν επιλύει, συνεπώς, το ζήτημα αν η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι ορισμένη επιχείρηση υποχρεούται να θέτει τα δεδομένα των συνδρομητών της στη διάθεση παρόχου υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών, εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος.
- 19 Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, όσον αφορά τη λήψη της συγκαταθέσεως του συνδρομητή, ότι το άρθρο 3.2 του Bude ορίζει ότι ο πάροχος λαμβάνει τη συγκατάθεση αυτή για την καταχώριση των προσωπικών δεδομένων και του χορηγηθέντος αριθμού τηλεφώνου σε κάθε τυποποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο και σε κάθε αρχείο συνδρομητών το οποίο χρησιμοποιείται για τυποποιημένες υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου. Διευκρινίζει ότι, κατά το απόσπασμα της αιτιολογικής εκθέσεως το οποίο αφορά το άρθρο 3.2 του Bude, «η διάταξη αυτή σκοπό έχει να αποτρέψει το ενδεχόμενο κάθε πάροχος διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών καταλόγων και υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου να πρέπει να ζητεί από κάθε συνδρομητή χωριστή συγκατάθεση για τυποποιημένη καταχώριση».
- 20 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι οι διάδικοι της κύριας δίκης ερίζουν ως προς το ζήτημα αν, αφενός, το άρθρο 3.2 του Bude επιτρέπει να ληφθεί χωριστή συγκατάθεση των συνδρομητών για τη χρήση των προσωπικών τους δεδομένων ανάλογα με το αν τα δεδομένα προορίζονται για Ολλανδούς παρόχους ή για αλλοδαπούς παρόχους υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου και/ή καταλόγου συνδρομητών και, αφετέρου, αν πρέπει να δίνεται στους συνδρομητές η δυνατότητα να επιλέγουν αν θα παράσχουν ή όχι τη συγκατάθεσή τους ανάλογα με τις χώρες όπου προσφέρει τις υπηρεσίες της η εταιρία που ζητεί τις πληροφορίες. Ως προς το σημείο αυτό, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τίθεται, κατ' ουσίαν, το ζήτημα της σταθμίσεως μεταξύ, αφενός, της τηρήσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων και, αφετέρου, της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στο πλαίσιο του εν λόγω αιτήματος για παροχή συγκαταθέσεως.
- 21 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το College van Beroep voor het bedrijfsleven (διοικητικό δικαστήριο αρμόδιο για οικονομικές υποθέσεις) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ως "αίτημα" νοείται επίσης αίτηση εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος επιχειρήσεως η οποία ζητεί πληροφορίες για τις ανάγκες διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καταλόγων, παρεχόμενων εντός αυτού του κράτους μέλους και/ή εντός άλλων κρατών μελών;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: μήπως η αρχή της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων δίνει στον πάροχο ο οποίος χορηγεί τηλεφωνικούς αριθμούς, και ο οποίος δυνάμει εθνικής ρυθμίσεως οφείλει να ζητεί από τον συνδρομητή συγκατάθεση [για τη χρήση των δεδομένων που τον αφορούν] σε τυποποιημένο τηλεφωνικό κατάλογο και σε τυποποιημένες υπηρεσίες πληροφοριών καταλόγου, τη δυνατότητα να προβεί, στην αίτηση συγκαταθέσεως, σε διαφοροποίηση αναλόγως του κράτους μέλους εντός του οποίου η επιχείρηση, που ζητεί τις πληροφορίες κατά την έννοια του άρθρου 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας, παρέχει τον τηλεφωνικό κατάλογο και την υπηρεσία πληροφοριών καταλόγου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 22 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν ως «αίτημα» κατά το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας νοείται επίσης και το αίτημα επιχειρήσεως, εγκατεστημένης σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο όπου είναι εγκατεστημένες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές, η οποία ζητεί τις σχετικές πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους οι ως άνω επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών στο ως άνω κράτος μέλος και/ή σε άλλα κράτη μέλη.
- 23 Το άρθρο 25 περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο IV της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας το οποίο αφορά τα συμφέροντα και τα δικαιώματα των τελικών χρηστών. Κατά την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν το δικαίωμα των συνδρομητών των διαθέσιμων στο κοινό τηλεφωνικών υπηρεσιών να καταχωρίζονται τα στοιχεία τους στον διαθέσιμο στο κοινό κατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας και τα στοιχεία αυτά να διατίθενται σε παρόχους υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου ή/και σε καταλόγους συνδρομητών σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας.
- 24 Όσον αφορά τη διάθεση πληροφοριών σχετικά με τους συνδρομητές στους παρόχους υπηρεσιών πληροφοριών ή καταλόγων συνδρομητών, από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας προκύπτει ότι η διάταξη αυτή καλύπτει κάθε εύλογο σχετικό αίτημα στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων συνδρομητών. Επιπλέον, η διάταξη αυτή επιβάλλει η εν λόγω διάθεση πληροφοριών να γίνεται υπό όρους μη ενέχοντες διακρίσεις.
- 25 Ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή, όπως προκύπτει από το γράμμα της, ουδόλως διακρίνει με κριτήριο το αν το αίτημα διαθέσεως των στοιχείων των συνδρομητών υποβάλλεται από επιχείρηση εγκατεστημένη στο ίδιο κράτος μέλος με την επιχείρηση προς την οποία αυτό απευθύνεται ή επιχείρηση εγκατεστημένη σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένη η αποδέκτρια του αιτήματος.
- 26 Το γεγονός ότι η ως άνω διάταξη δεν διακρίνει σχετικά επιβεβαιώνεται και από τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ο οποίος συνίσταται, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, ιδίως στην εξασφάλιση της προσβάσεως, σε ολόκληρη την Ένωση, σε διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες καλής ποιότητας μέσω πραγματικού ανταγωνισμού και επιλογών, καθώς και στην αντιμετώπιση των περιπτώσεων όπου οι ανάγκες των τελικών χρηστών δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από την αγορά, καθώς και από τον ειδικό σκοπό του άρθρου 25, παράγραφος 2, της ως άνω οδηγίας, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της τηρήσεως της υποχρεώσεως καθολικής υπηρεσίας την οποία προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, σκέψη 35).

- 27 Ως προς το ζήτημα αυτό το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει στη σκέψη 36 της αποφάσεως της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), αναφερόμενο στην αιτιολογική σκέψη 35 της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας, ότι, εντός αγοράς στην οποία επικρατούν συνθήκες ανταγωνισμού, η υποχρέωση των επιχειρήσεων που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου να διαβιβάζουν τα στοιχεία των συνδρομητών τους, σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, καθιστά δυνατό, καταρχήν, όχι μόνο στην επιχείρηση που ορίσθηκε για την εκπλήρωση της υποχρέωσης καθολικής υπηρεσίας που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, αλλά και σε κάθε πάροχο υπηρεσιών τηλεφωνικού καταλόγου να καταρτίσει πλήρη βάση δεδομένων και να αναπτύξει δραστηριότητες εντός της αγοράς των υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών. Αρκεί προς τούτο ο οικείος πάροχος να ζητήσει από κάθε επιχείρηση που χορηγεί αριθμούς τηλεφώνου τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν τους συνδρομητές της.
- 28 Πλην όμως, ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας βάσει της οποίας η διάταξη αυτή αφορά μόνο τα εύλογα αιτήματα επιχειρήσεων εγκατεστημένων στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου στους συνδρομητές θα αντέβαινε στον σκοπό διασφάλισης, μέσω πραγματικού ανταγωνισμού, της διαθεσιμότητας σε ολόκληρη την Ένωση υπηρεσιών καλής ποιότητας στους τελικούς χρήστες και, ειδικότερα, στον σκοπό τηρήσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας υποχρέωσης καθολικής υπηρεσίας η οποία επιτάσσει, μεταξύ άλλων, να τίθεται στη διάθεση των τελικών χρηστών ένας τουλάχιστον πλήρης κατάλογος συνδρομητών.
- 29 Επιπλέον, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας επιβάλλει στις επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές την υποχρέωση να ικανοποιούν κάθε εύλογο αίτημα για τη διάθεση, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων συνδρομητών, των σχετικών πληροφοριών σε συμφωνημένη μορφή και κατά τρόπο μη ενέχοντα διακρίσεις. Η άρνηση των επιχειρήσεων που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές στις Κάτω Χώρες να θέσουν τα δεδομένα των συνδρομητών τους στη διάθεση επιχειρήσεως που τα ζητεί για τον μοναδικό λόγο ότι αυτή είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος δεν συνάδει με την ως άνω υποχρέωση.
- 30 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ως «αίτημα» κατά το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας νοείται επίσης και το αίτημα επιχειρήσεως, εγκατεστημένης σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο όπου είναι εγκατεστημένες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές, η οποία ζητεί τις σχετικές πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους οι ως άνω επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών στο ως άνω κράτος μέλος και/ή σε άλλα κράτη μέλη.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 31 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας έχει την έννοια ότι επιχείρηση που χορηγεί τηλεφωνικούς αριθμούς σε συνδρομητές και υποχρεούται, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να λάβει τη συγκατάθεση των συνδρομητών αυτών όσον αφορά τη χρήση των δεδομένων που τους αφορούν για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών δεν επιτρέπεται να διατυπώνει το αίτημα για την παροχή συγκαταθέσεως κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εν λόγω συνδρομητές να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους για την ως άνω χρήση χωριστά για κάθε κράτος μέλος στο οποίο οι επιχειρήσεις που ενδέχεται να ζητήσουν τις κατά την ως άνω διάταξη πληροφορίες παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές.
- 32 Κατά το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι όλες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές ικανοποιούν κάθε εύλογο αίτημα για τη διάθεση, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό

υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγων συνδρομητών, των σχετικών πληροφοριών σε συμφωνημένη μορφή και κατά τρόπο δίκαιο, αντικειμενικό, κοστοστρεφή και μη ενέχοντα διακρίσεις. Εξάλλου, από το άρθρο 25, παράγραφος 5, της ίδιας οδηγίας προκύπτει ότι η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου εφαρμόζεται «με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του [...] δικαίου [της Ένωσης] για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, και ιδίως του άρθρου 12 της οδηγίας [για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες]».

- 33 Κατά συνέπεια, προς απάντηση του δεύτερου ερωτήματος, πρέπει επίσης να εξεταστεί αν το άρθρο 12, παράγραφος 2, της τελευταίας οδηγίας θέτει τη χωριστή και ειδική συγκατάθεση του συνδρομητή ως προϋπόθεση για τη διαβίβαση από επιχείρηση που χορηγεί αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές προσωπικών δεδομένων του σε τρίτη επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στην παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών σε άλλο κράτος μέλος και όχι σε εκείνο όπου αυτός διαμένει.
- 34 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 67 της αποφάσεως της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), ότι το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει σε επιχείρηση εκδίδουσα δημόσιους καταλόγους την υποχρέωση να διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αφορούν τους συνδρομητές άλλων παρεχόντων τηλεφωνικές υπηρεσίες και τα οποία έχει στην κατοχή της, σε τρίτη επιχείρηση, της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην έκδοση έντυπου ή ηλεκτρονικού δημόσιου καταλόγου ή στο να καθιστά δυνατή την πρόσβαση στους καταλόγους αυτούς μέσω υπηρεσιών πληροφοριών, χωρίς να απαιτείται για τη διαβίβαση αυτή εκ νέου η συγκατάθεση των συνδρομητών. Εντούτοις, αφενός, οι συνδρομητές πρέπει να ενημερώνονται, πριν από την αρχική καταχώριση των δεδομένων τους σε δημόσιο κατάλογο, για τον σκοπό του, καθώς και για το ενδεχόμενο κοινοποίησεως των δεδομένων αυτών σε άλλο πάροχο τηλεφωνικών υπηρεσιών και, αφετέρου, πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω δεδομένα, κατόπιν της διαβίβασής τους, δεν θα χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς εκτός από αυτούς για τους οποίους συνελέγησαν ενόψει της αρχικής δημοσιεύσεώς τους.
- 35 Για να καταλήξει στο ως άνω συμπέρασμα, το Δικαστήριο έκρινε, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 39 και του γράμματος του άρθρου 12, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ότι, σε περίπτωση κατά την οποία συνδρομητής ενημερώθηκε από την επιχείρηση που του χορήγησε αριθμό τηλεφώνου για το ενδεχόμενο διαβίβασεως των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν σε τρίτη επιχείρηση με σκοπό τη δημοσίευσή τους σε δημόσιο κατάλογο και εφόσον ενέκρινε τη δημοσίευση των δεδομένων αυτών σε τέτοιο κατάλογο, τότε για τη διαβίβαση των ιδίων αυτών δεδομένων σε άλλη επιχείρηση με σκοπό την έκδοση έντυπου ή ηλεκτρονικού δημόσιου καταλόγου ή με σκοπό να καταστεί δυνατή η πρόσβαση στους καταλόγους αυτούς μέσω υπηρεσιών πληροφοριών δεν απαιτείται εκ νέου η συγκατάθεση του συνδρομητή, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα δεν θα χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς εκτός από αυτούς για τους οποίους συνελέγησαν ενόψει της αρχικής δημοσιεύσεώς τους. Συγκεκριμένα, η, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 2, της ως άνω οδηγίας, συγκατάθεση δεόντως ενημερωμένου συνδρομητή όσον αφορά τη δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων του σε δημόσιο κατάλογο αφορά τον σκοπό της δημοσιεύσεως αυτής και καλύπτει κατ' αυτόν τον τρόπο οποιαδήποτε μεταγενέστερη επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων από τρίτες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών, υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία αυτή επιδιώκει τον ίδιο αυτό σκοπό. Το Δικαστήριο διευκρίνισε συναφώς ότι, βάσει του γράμματος του άρθρου 12, παράγραφος 2, της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι ο συνδρομητής έχει δικαίωμα να επιλέξει συγκεκριμένο πάροχο διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, σκέψεις 62 έως 65).

- 36 Εξάλλου, εφόσον ορισμένος συνδρομητής έχει συγκατατεθεί στη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν σε συγκεκριμένη επιχείρηση με σκοπό τη δημοσίευσή τους σε δημόσιο κατάλογο που εκδίδει η εταιρία αυτή, η διαβίβαση των ίδιων αυτών δεδομένων σε άλλη επιχείρηση με σκοπό την έκδοση δημοσίου καταλόγου χωρίς ο συνδρομητής αυτός να δώσει εκ νέου τη συγκατάθεσή του δεν θίγει την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 5ης Μαΐου 2011, Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, σκέψη 66).
- 37 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο σκοπός της αρχικής δημοσίευσής των προσωπικών δεδομένων του συνδρομητή, για τον οποίο αυτός συγκατατέθηκε, είναι καθοριστικός για την εκτίμηση του περιεχομένου της συγκαταθέσεως αυτής. Επισημαίνεται συναφώς ότι, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 3, της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν να ζητείται η συγκατάθεση των συνδρομητών για οποιονδήποτε άλλο σκοπό δημοσίου καταλόγου εκτός της απλής αναζήτησης των προσωπικών στοιχείων επικοινωνίας ατόμων βάσει του ονόματός τους και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, ενός ελάχιστου αριθμού άλλων στοιχείων.
- 38 Διαπιστώνεται εξάλλου ότι, ανεξαρτήτως του τόπου εγκαταστάσεώς της, η επιχείρηση που παρέχει διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες καταλόγου και υπηρεσίες καταλόγου συνδρομητών ασκεί τη δραστηριότητά της υπό εναρμονισμένο, σε μεγάλο βαθμό, ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο καθιστά δυνατή τη διασφάλιση σε ολόκληρη την Ένωση της ομοιόμορφης τηρήσεως των απαιτήσεων σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συνδρομητών, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 25, παράγραφος 5, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας, καθώς και στο άρθρο 1, παράγραφος 1, και στο άρθρο 12 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 40 και 41 των προτάσεών του, δεν συντρέχει λόγος διαφορετικής μεταχειρίσεως αναλόγως του αν η επιχείρηση που ζητεί τη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων των συνδρομητών είναι εγκατεστημένη στο κράτος μέλος όπου αυτοί διαμένουν ή σε άλλο κράτος μέλος, δεδομένου ότι ο σκοπός για τον οποίο η επιχείρηση αυτή συλλέγει τα ως άνω δεδομένα είναι ίδιος με τον σκοπό συλλογής των δεδομένων αυτών εν όψει της αρχικής δημοσίευσής τους και, κατά συνέπεια, η διαβίβαση αυτή καλύπτεται από τη συγκατάθεση που παρασχέθηκε από τους συνδρομητές αυτούς.
- 40 Κατά συνέπεια, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων αυτών καθώς και των εκτιμήσεων που εκτέθηκαν στις σκέψεις 23 έως 30 της παρούσας αποφάσεως, η επιχείρηση που χορηγεί αριθμούς τηλεφώνου στους συνδρομητές της δεν απαιτείται να διατυπώνει το αίτημα παροχής συγκαταθέσεως που απευθύνει στους συνδρομητές κατά τρόπον ώστε αυτοί να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους χωριστά για κάθε κράτος μέλος προς το οποίο ενδέχεται να διαβιβαστούν τα στοιχεία που τους αφορούν.
- 41 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας καθολικής υπηρεσίας έχει την έννοια ότι επιχείρηση που χορηγεί τηλεφωνικούς αριθμούς σε συνδρομητές και υποχρεούται, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να λάβει τη συγκατάθεση των συνδρομητών αυτών όσον αφορά τη χρήση των δεδομένων που τους αφορούν για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών δεν επιτρέπεται να διατυπώνει το αίτημα για την παροχή συγκαταθέσεως κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εν λόγω συνδρομητές να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους για την ως άνω χρήση χωριστά για κάθε κράτος μέλος στο οποίο οι επιχειρήσεις που ενδέχεται να ζητήσουν τις κατά την ως άνω διάταξη πληροφορίες παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Ως «αίτημα» κατά το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, νοείται επίσης και το αίτημα επιχειρήσεως, εγκατεστημένης σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο όπου είναι εγκατεστημένες οι επιχειρήσεις που χορηγούν αριθμούς τηλεφώνου σε συνδρομητές, η οποία ζητεί τις σχετικές πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους οι ως άνω επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και υπηρεσιών καταλόγου συνδρομητών στο ως άνω κράτος μέλος και/ή σε άλλα κράτη μέλη.
- 2) Το άρθρο 25, παράγραφος 2, της οδηγίας 2002/22, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136, έχει την έννοια ότι επιχείρηση που χορηγεί τηλεφωνικούς αριθμούς σε συνδρομητές και υποχρεούται, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να λάβει τη συγκατάθεση των συνδρομητών αυτών όσον αφορά τη χρήση των δεδομένων που τους αφορούν για την παροχή υπηρεσιών πληροφοριών καταλόγου και καταλόγου συνδρομητών δεν επιτρέπεται να διατυπώνει το αίτημα για την παροχή συγκαταθέσεως κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εν λόγω συνδρομητές να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους για την ως άνω χρήση χωριστά για κάθε κράτος μέλος στο οποίο οι επιχειρήσεις που ενδέχεται να ζητήσουν τις κατά την ως άνω διάταξη πληροφορίες παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές.

(υπογραφές)